Impactul culturii informaționale în mediul educațional universitar

Dr. Agnes Erich
Facultatea de Ştiinţe Umaniste,
Universitatea Valahia din Târgovişte
E-mail: agnes_erich@yahoo.com

Dr. Cristina Popescu
Catedra de Ştiinţele Informării şi Documentării,
Facultatea de Litere, Universitatea din Bucureşti
E-mail: cristinapopescu07@yahoo.fr

Dr. Agnes Erich este conferenţiar în cadrul Facultăţii de Ştiinţe Umaniste de la Universitatea Valahia din Târgovişte, precum şi Director al Bibliotecii Universităţii Valahia din Târgovişte. Predă cursuri de istoria scrisului, cărţii şi tiparului, istoria literaturii române vechi, metodologia cercetării în ştiinţele umaniste. Domeniile de cercetare predilecte: carte veche bibliofilă, e-learning.

Dr. Cristina Popescu este lector la Catedra de Ştiinţele Informării şi Documentării de la Facultatea de Litere a Universităţii din Bucureşti. Predă cursuri de biblioteconomie şi bibliografie şi este interesată de studierea feed-back-ului informaţional pe care îl presupune diversitatea de servicii – atât tradiţionale cât şi electronice – oferite beneficiarilor de către structurile infodocumentare.

Rezumat

Impactul puternic al mediului electronic asupra tuturor sectoarelor vieţii sociale şi economice s-a repercutat şi asupra formării universitare. Astfel, se impune ca o necesitate introducerea în formarea profesională, indiferent de specialitate, a unor discipline care să dezvolte cunoştinţele teoretice şi abilităţile practice privind construcţia, prelucrarea, comunicarea şi utilizarea informaţiei. Articolul încearcă să analizeze ce tip de metode şi resurse trebuie utilizate în cadrul unui curs de cultura informaţiei oferit de către o bibliotecă universitară. Se încearcă a se demonstra că acest tip de instrucţie este foarte importantă pentru că demonstrează importanţa tuturor tipurilor de informaţii (tradiţionale sau electronice) şi cum diferite tipuri de concepte şi modele strategice ar putea duce la creşterea eficienţei în această arie profesională.

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

Cuvinte cheie: bibliotecă universitară, alfabetizarea informațională, mediu electronic, strategie informațională, societate informațională

Introducere

Odată cu dezvoltarea exponențială a informaticii şi a noilor tehnologii de informare şi comunicare, modelului clasic de transmitere a informațiilor i s-a adăugat unul nou, numit cel modern. Principalele modalități de comunicare ale sistemului tradițional au fost influențate de dezvoltarea rețelelor şi mai ales a Internetului, la diferitele sale niveluri, în funcție de domeniu.

Bibliotecile, ca principal depozitar şi furnizor de informații al societății care stochează şi diseminează informațiile la nivel micro şi macrosocial, nu reuşesc să stăpânească acest ansamblu informațional şi să asigure, în acelaşi timp, o satisfacere rapidă şi eficientă a cererilor de informare, reale şi potențiale.

În fața acestei adevărate explozii informaționale, bibliotecile sunt nevoite să constate o înrăutățire a situației lor bugetare, din cauza discrepanței între creşterea exponențială a numărului de documente care ar fi de dorit şi necesar de achiziționat şi alocarea fondurilor destinate acestui scop.

În particular, bibliotecile universitare au un rol de orientare, studiu, cercetare şi semnalare bibliografică şi documentară. Publicul acestora este constituit din studenți, cadre didactice, cercetători, iar solicitările de informare depind şi de gradul de specializare al fiecărei categorii de cititori. Studenții din primul ciclu universitar solicită cu precădere lucrări de referință, de tipul: enciclopediilor, dicționarelor, ghidurilor pentru inițiere bibliografică, lucrări de studiu, precum: tratatele importante, sintezele colective, manuale, texte literare, periodice specializate şi de cultură generală şi, desigur, documentația specifică domeniilor supuse studiului.

De o foarte mare importanță sunt planurile de cercetare, bibliografiile obligatorii şi facultative pentru fiecare disciplină. Pentru a avea o privire obiectivă asupra solicitărilor, trebuie să se elaboreze periodic statistici privind circulația documentelor de interes şi tendințele de lectură curente.

De o importanță incontestabilă este faptul că dreptul la informare este unul din cele mai discutate libertăți ale societății actuale. Fie că este folosit în scopuri pozitive. fie negative, acest drept este apărat şi garantat de diverse instrumente internaționale în domeniul drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului, cum ar fi: Declarația universală a drepturilor omului (articolul 19) (1): *„Orice om are dreptul la libertatea opiniilor şi exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din*

BDD-A27078 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

afară, precum şi libertatea de a căuta, de a primi şi de a răspândi informaţii şi idei prin orice mijloace şi independent de frontierele de stat.", Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice (articolul 19) (2): „*Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a răspândi informaţii şi idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa*" şi Convenţia cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite la 20 noiembrie 1989 (articolul 13) (3).

În contextul noilor dezvoltări tehnologice informaţionale şi comunicaţionale, reformele din domeniul învăţământului trebuie să facă în aşa fel încât universităţile să integreze în programele analitice cursuri care să ofere abilităţi informaţionale şi tehnologice. Noile tehnologii au creat oportunităţi pentru profesori dar acestea trebuie abordate critic şi folosite în mod corect. Cultura informaţiei a devenit o cerinţă pentru studenţi în era informaţională iar bibliotecile universitare sunt capabile să instruiască studenţii în acest domeniu. Astfel, bibliotecarii trebuie să devină parte a procesului educaţional pentru a introduce în procesul de învăţământ noile tehnologii care permit utilizatorilor să acceseze informaţia în diverse forme şi formate – reale sau virtuale – şi să o folosească într-un mod responsabil.

Transformările au afectat nu numai serviciile de bibliotecă dar şi modul cum utilizatorul accesează informaţia precum şi tipul de abilităţi necesare de a face acest lucru într-un mod eficient şi efectiv. Cum disponibilitatea bazelor de date on line a crescut şi utilizatorii au nevoie de pregătire specială în acest sens, bibliotecarii au devenit tot mai preocupaţi în instruirea studenţilor asupra modului de utilizarea a bibliotecilor şi informaţiei. În acest context, reprezentanţii facultăţilor au nevoie de instruire în utilizarea informaţiei electronice dar de cele mai multe ori nu acceptă acest lucru. Bibliotecarii au devenit din ce în ce mai preocupaţi de nevoia oamenilor de a obţine competenţe informaţionale astfel încât să poată avea succes în societatea informaţională. Un raport al Asociaţiei Bibliotecilor din America oferă explicaţii raţionale pentru ca bibliotecarii universitari să integreze cursuri de alfabetizare informaţională în curricula universitară.

Alfabetizarea informaţională s-a dovedit a fi un concept ambiguu, căruia i s-a dat o varietate de definiţii. Pentru început vom da două definiţii pentru ,,alfabetizarea informaţională", pentru a înţelege mai bine despre ce este vorba, mai ales că acest termen are mai multe interpretări. În Glosarul ACRL „alfabetizarea informaţională" este definită ca un „set de aptitudini necesare pentru a găsi, prelua, analiza şi utiliza informaţia. Alfabetizarea

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

informațională este mult mai strâns legată de un curs de instruire integrat, dar ea se extinde dincolo de coordonarea dintre bibliotecarul de referință şi fiecare membru al facultății". (4) În conformitate cu această definiție, studenții trebuie să demonstreze competențele în formularea întrebărilor de cercetare şi în capacitatea acestora de a utiliza aceste informații, precum şi o înțelegere a problemelor etice şi juridice aferente aspectelor legate de informație. Raportul final al Comisiei prezidențiale ACRL privind alfabetizarea informațională stipulează că „persoanele alfabetizate sunt acelea care au învățat cum să învețe. Ei ştiu cum să învețe, deoarece ei ştiu cum sunt organizate cunoştințele, cum să găsească informațiile şi modul de utilizare a acestora într-un mod în care şi alții pot învăța de la ei. Ei sunt oameni pregătiți pentru învățarea continuă, deoarece pot găsi întotdeauna informațiile necesare pentru orice tip de activitate sau decizie ar avea de luat" (5) A doua definiție pune accentul pe independența informațională a utilizatorului, pe care o câştigă parcurgând un astfel de curs.

Termenul de „alfabetizare informațională" este utilizat în această lucrare cu înțelesul de un set de competențe necesare utilizatorului astfel încât să fie capabil a identifica sursele de informare, a avea acces la informații, a le evalua şi folosi efectiv, eficient şi etic. De asemenea, vom încerca să demonstrăm importanța instruirii în acest domeniu, care devine un instrument important pentru a informa studenții cu privire la colecțiile bibliotecii, servicii şi alte activități, pentru a-i stimula să folosească biblioteca, a-i sprijini în procesul de învățare şi cercetare ştiințifică.

Situația actuală

Bibliotecile universitare joacă un rol important şi activ în domeniul cercetării ştiințifice, ca un pas de plecare, fiind unul din elementele de bază care sprijină universitățile în realizarea obiectivelor legate de cercetare ştiințifică şi de managementul al calității. Deci, cultura informației trebuie să fie unul dintre cursurile oferite de biblioteca universitară având ca scop educarea utilizatorilor privind modul de utilizare a informației şi cum să devină independent din punct de vedere informațional. Biblioteca universitară trebuie să ofere cursuri de instruire în acest sens, tutoriale şi alte metode pentru a sprijini dezvoltarea abilităților studenților în folosirea informației.

În zilele noastre este cunoscut faptul că modul în care o bibliotecă universitară poate fi instructiva depăşeşte stadiul tradițional (6). Multe cursuri de alfabetizare informațională trebuie să încurajeze colaborarea dintre facultate (departament) şi bibliotecă cu scopul de a ajuta studenții să-şi dezvolte aceste abilități ce le vor permite să recunoască diferite surse de informații, să utilizeze informațiile într-un mod corect si adecvat. Ei

BDD-A27078 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

trebuie să dobândească un set de abilităţi care să le permită să înţeleagă care sunt serviciile bibliotecii şi cum să le folosească; care sunt departamentele bibliotecii; care este rolul bibliotecii universitare în sprijinirea obţinerii aptitudinilor de cercetare; cum să găsească sursele de informaţii; cum să aplice principiile etice în consultarea şi utilizarea acestora etc Pe de altă parte studenţii trebuie să obţină abilităţi practice care să le permită să aplice cunoştinţele teoretice la locul de muncă: cum să acceseze şi să utilizeze site-ul bibliotecii; modul de utilizare a catalogul bibliotecii; cum să acceseze şi să utilizeze bazele de date electronice; ce fel de strategie de cercetare să utilizeze în cazul unei cercetări specifice; cum să evalueze informaţiile; cum să utilizeze colecţiile speciale etc

Scopul acestei lucrări este de a examina acest fenomen în contextul învăţământului superior, prin evaluarea calităţii strategiei curente de alfabetizare informaţională şi explorarea aplicării conceptelor de strategie corporativă şi a tehnicilor emergente de practică profesională din acest domeniu. Analizând acest aspect în universităţile româneşti este observabil că doar o mică parte din studenţii români folosesc biblioteca, iar acest fapt depinde şi de aşteptările facultăţii. De multe ori ei nu ştiu ce informaţii sunt disponibile, au dificultăţi în determinarea informaţiilor de care au nevoie şi de a o evalua într-un mod corect, nefiind în măsură să compare şi să evalueze informaţii alternative. Prin urmare, este imperios necesar ca bibliotecarii să aibă o colaborare mult mai bună cu cadrele didactice. De asemenea, cursurile de cultura informaţiei nu sunt cuprinzătoare în bibliotecile universitare. Nu multe universităţi oferă cursuri necesare, care informează studenţii despre importanţa bibliotecilor şi despre departamentele acesteia, nu-i pregăteşte practic să fie capabili să acceseze on line bazele de date prin internet etc În concluzie, nu în multe universităţi româneşti, cursul de cultura informaţiei este integrat în curricula generală.

Bibliotecarii şi cultura informaţiei

Bibliotecarul trebuie să accepte rolul de cadru didactic prin construirea unor competenţe informaţionale şi să descopere cum să le integreze în curs. În acest rol, bibliotecarii trebuie să încurajeze facultatea în stabilirea priorităţilor de învăţare care să asigure studenţilor dezvoltarea abilităţilor care să le permită să fie independenţi informaţional într-o lume digitală. Comunităţile academice trebuie să înţeleagă acest lucru, şi la rândul lor, să sprijine efortul bibliotecarilor. (7) Trebuie să reconsiderăm rolul nostru ca bibliotecari universitari în era informaţiei şi în acest sens avem nevoie de a construi relaţii cu toţi factorii din învăţământ, care să încurajeze şi să sprijine integrarea unui astfel de curs în curricula de învăţământ.

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

În permanență, bibliotecarii au fost conştienți că trebuie să ofere studenților abilități informaționale, că trebuie să schimbe atitudinea cadrelor didactice din conducere față de bibliotecă şi că trebuie să demonstreze importanța implicării bibliotecii în dezvoltarea curriculum-ului. Întrebarea este ce măsuri practice pot să ia bibliotecarii universitari pentru a deveni parte a procesului educațional?:

- Cunoaşterea şi înțelegerea organizației academice;
- Identificarea consiliilor academice, Senatul şi grupurile de lucru care sunt implicate direct în programul de studiu şi să facă lobby pentru aderarea bibliotecarilor în aceste comisii;
- Asumarea unui rol de lider în oferirea de cursuri de alfabetizare informațională pentru toate specializările universitare

Procesele educaționale pot fi tradiționale, electronice, într-un mediu online sau prin intermediul învățământului la distanță. Analizând mediul educațional românesc vom observa că facultățile au un rol determinat în măsura în care o bibliotecă contribuie la programele academice, în special a curriculum-ului, deoarece factorii responsabili, în majoritatea cazurilor, consideră că astfel de cursuri nu sunt atât de importante. Ei trebuie să înțeleagă că studenții vor obține competențele necesare privind alfabetizarea informațională prin cursuri stabilite de către facultate. În plus, bibliotecarii trebuie să se implice în planificarea curriculei şi predarea de cursuri în cooperare cu facultatea pentru a ajuta studenții să-şi dezvolte abilități de informare.

În multe țări străine bibliotecarii universitari sunt parteneri egali în procesul de instruire, un model care nu funcționează foarte bine în mediul românesc academic. Astfel, cursul de cultura informației este obligatoriu, făcând parte din curricula generală, şi studenții trebuie să treacă un test care le evaluează competențele obținute, înainte de examenul de absolvire. Din acest punct de vedere bibliotecarii trebuie să se implice în planificarea curriculum-ului. Prin urmare, există câteva direcții pe care bibliotecarii trebuie să implice:

- Intervenții pe lângă factorii de decizie din universitate care trebuie să realizeze importanța introducerii unui astfel de curs în curricula universitară;
- Conducătorii bibliotecilor trebuie să demonstreze necesitatea introducerii unui astfel de curs;
- Existența unor angajamente pe termen lung pentru a integra astfel de curs în curricula;
- Extinderea colaborării cu factorii de decizie din facultăți sau departamente în vederea construirii curriculei;

BDD-A27078 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

- Să ajute studenţii să înţeleagă rolul bibliotecii în societatea informaţională;
- Realizarea unei broşuri care să explice conceptul de „cultura informaţiei”, care sunt scopurile şi obiectivele programului de alfabetizare informaţională, precum şi stabilirea unei liste de control pentru evaluarea informaţiilor;
- Experimentarea cu diverse cadre didactice pentru a dezvolta cel mai eficient mod de a deprinde aceste abilităţi;
- Elaborarea de criterii pentru a măsura rezultatele parcurgerii unui astfel de curs.

Există unele criterii care oferă bibliotecarilor o justificare puternică a cererii lor de a deveni implicaţi în procesul de predare/învăţare, a participării la procesul de educaţie a studenţilor astfel încât aceştia să aibă succes în era informaţională:

- Bibliotecarii trebuie să înţeleagă curricula şi să aibă relaţii bune cu conducătorii facultăţilor, deoarece acest sprijin este crucial;
- Bibliotecarii trebuie să faciliteze integrarea informaţiilor electronice în curriculă;
- Bibliotecarii trebuie să ofere expertiza lor în predarea cursului prind obţinerea de abilităţi informaţionale de către studenţi;
- Bibliotecarii trebuie să ajute membrii facultăţilor să cunoască noile formate electronice ale informaţiei;
- Bibliotecarii trebuie să fie foarte bine pregătiţi pentru predare, să înţeleagă diferite stiluri de învăţare şi să implice studenţii în mod activ în procesul de predare;
- Bibliotecarii trebuie să fie flexibili pentru a se adapta la întreaga gamă de programe şi discipline existente într-o universitate;
- Bibliotecarii trebuie să utilizeze tehnici eficiente de marketing pentru a demonstra importanţa unui astfel de curs precum şi rolul crucial al acestuia în dezvoltarea profesională a studentului;
- Bibliotecarii trebuie să fie cu un pas înainte faţă de dezvoltările tehnologice astfel încât să poată fi primii care să predea despre noile formate ale informaţiei şi despre reţele.

În România bibliotecarii speră să fie văzuţi ca nişte parteneri în domeniul educaţiei şi în procesul de predare, o speranţă, care nu a fost pe deplin realizată în cele mai multe universităţi. Învăţământul superior românesc nu a îmbrăţişat încă conceptul de integrare a unui curs de cultura informaţiei în curricula universitară. Motivele care au condus la această situaţie au fost diverse, de la controlul facultăţii asupra curriculei, individualitatea şi autonomia fiecărei instituţii în parte în ceea ce priveşte

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

curricula şi rezultatele educaţionale, precum şi statutul de bibliotecarului în învăţământul superior românesc. Bibliotecarii universitari şi membrii ai Asociaţiei Bibliotecarilor din România au lucrat pentru a integra un astfel de curs în curriculă, şi în mai multe instituţii universitare au avut succes (universităţi din Brasov, Pitesti, Timişoara). În acest moment există un interes din partea Asociaţiei Bibliotecarilor din România pentru a introduce cursul de „cultura informaţiei" în curricula universitară, şi acest lucru poate fi o modalitate de a asigura competenţele informaţionale ca un rezultat important al procesului educaţional din învăţământul superior.

Este urgenţă introducerea acestui curs pentru studenţi deoarece majoritatea dintre ei, de obicei, lucrează în timpul studiilor, mediul lor de lucru implicând cunoaşterea modului de utilizare a noilor tehnologii de informare şi comunicare. Prin programul de alfabetizare informaţională, studenţii vor fi capabili să localizeze, să evalueze şi să utilizeze informaţiile într-un mod care să le satisfacă cerinţele informaţionale. Bibliotecarii vor lucra cu toţi membrii facultăţii pentru a include module de „cultura informaţiei" în cadrul cursurilor de alfabetizare informaţională, şi pentru a monitoriza progresul studenţilor în procesul lor de a deveni capabili din punct de vedere informaţional (8).

De ce este necesară introducerea unui curs de „cultura informaţiei" în programa universitară?

Dificultăţile care apar în prezent în calea cititorului, şi pe care le poate rezolva bibliografia, nu sunt nici pe departe minore. Şi este firesc, pentru că acum, când numărul celor care scriu devine atât de greu de estimat, posibilitatea de a cunoaşte „cine", „unde", „când" şi „cât" a scris despre un subiect anume este aproape imposibil de cunoscut de către o persoană căreia nu-i stau la îndemână metoda si posibilităţile de acces la sursele investigaţiei bibliografice.

Aceste surse sunt într-o continuă şi efervescentă evoluţie, atât din punct de vedere cantitativ cât şi calitativ, dictată direct de dezvoltarea tehnologiilor informaţionale şi reţelelor de telecomunicaţii de tip Internet. În prezent, în reţea, pot fi produse şi accesate documente de o diversitate impresionantă, cu valoare reală sau îndoielnică, fără a fi impuse limite de volum ori constrângeri tehnice sau financiare insuportabile.

Faptul în sine presupune anumite riscuri iminente: saturaţia pieţei informaţionale având drept efect secundar dezinformarea utilizatorilor – prin comunicarea informaţiilor valoroase alături de cele mediocre sau indezirabile – iar poluarea informaţională împiedicând accesul rapid la cunoştinţele de valoare.

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

Bibliotecile se vor afla în situaţia de a iniţia programe de mare anvergură în vederea filtrării şi valorizării resurselor informaţionale de pe Internet.

Cumpărarea documentelor multimedia de către biblioteci favorizează realizarea şi, respectiv, producţia acestora. Aşadar, proiectele pe termen lung ale bibliotecilor ar trebui să ia în considerare, nu doar necesitatea unei dezvoltări comune cu Internetul, ci şi evoluţia clară spre documentaţia de tip numeric.

De-a lungul timpului, a fost reiterat rolul important al bibliotecii în reforma învăţământului superior şi a fost explicat cum bibliotecarii se pot implica în acest proces. Există câteva motive pentru care este necesar a integra cursul de ,,cultura informaţiei ” în curricula universitară:

- Oricine poate deveni alfabetizat informaţional;
- Alfabetizarea informaţională este orientată spre acţiune, ajutând la rezolvarea problemelor si luarea deciziilor;
- Competenţele informaţionale sunt transferabile de la o disciplină la alta, de la un obiectiv la altul;
- Competenţele informaţionale sunt necesare pentru învăţarea continuă;
- Alfabetizarea informaţională ajută oamenii să se descurge în folosirea informaţiei şi în utilizarea noilor tehnologii.

Propunerile noastre în ceea ce priveşte introducerea unui curs de ,,cultura informaţiei” în învăţământul superior sunt:

- Comisiile de acreditare din învăţământul superior ar trebui să includă rezultatele privind alfabetizarea informaţională ca parte a criteriilor de acreditare a instituţiilor de învăţământ superior;
- Realizarea unor studii de cercetare pe baza unor instrucţiuni de alfabetizare informaţională în bibliotecile universitare;
- Modificarea conceptelor legate de educaţie şi performanţă astfel încât să includă şi informaţii referitoare la alfabetizarea informaţională;
- Fiecare profesor care propune un curs pentru diversele domenii aflate în programa de bază trebuie să completeze un formular care include o întrebare privind modul în care cursul este în concordanţă cu alfabetizarea informaţională în domeniul respectiv;
- Alocarea de credite studenţilor care participă la stfel de cursuri privind promovarea utilizării bibliotecii;
- Acordarea unei mai mari atenţii în oferirea de diverse metode de instruire care să propună studenţilor aspecte practice.

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

Biblioteca universitară poate organiza şi oferi un program educaţional de bază privind alfabetizarea informaţională pentru diferite niveluri de studenţi. Ca profesori şi bibliotecari am observat că în primul an studenţii au numai o înţelegere minimă a modului de utilizare a informaţiei într-un mod efectiv. Deci, la primul nivel propunem includerea unui curs despre cum este organizată biblioteca şi care este modalitatea de utilizare a acesteia, scopul fiind acela de a permite studenţilor să se familiarizeze cu colecţiile bibliotecii, cu sistemele de cercetare, cu structura şi funcţiile acesteia . Al doilea nivel va consta dintr-un curs cu privire la documentaţia şi toate aspectele privind această problemă. Va fi explicat modul în care documentele sunt organizate şi difuzate, vor fi definite nevoile proprii de documentare şi tehnicile de dezvoltarea a unui plan eficient pentru a le regăsi. Al treilea nivel va consta dintr-un curs privind regăsirea informaţiei, fiind destinat să dezvolte capacitatea studenţilor de a întreprinde cercetări ştiinţifice şi activităţi practice care să le fie de folos în activităţile viitoare. Acesta va fi un curs care va descrie metodele şi tehnicile care primit căutarea şi utilizarea materialelor ştiinţifice, în special a resurselor electronice. Studenţii vor învăţa să utilizeze metode de cercetarea a fiecărei baze de date precum şi a resurselor digitale. După finalizarea cursului, studenţii trebuie să fie capabili să realizeze următoarele:

- Să distingă între diferitele tipuri de informaţii identificate în timpul activităţilor de grup;
- Să găsească şi să utilizeze o varietate de surse informaţionale legate, de un anume subiect, utilizând mai multe instrumente de cercetare;
- Să aplice criteriile stabilite pentru evaluarea autorităţii, fiabilităţii, preciziei ştiinţifice şi valabilităţii sursei de informare;
- Să cerceteze, integreze şi sintetizeze informaţii din diverse surse, tradiţionale sau electronice, cu privire la un subiect practic;
- Să scrie un proiect de disertaţie utilizând principalele criterii prevăzute de fişa discipline;
- Să-şi comunice rezultatele tezei prin intermediul unei prezentări multimedia.

După absolvirea unui astfel de curs, studenţii vor fi capabili să (9):

- Aplice standardele profesionale, politicile şi practicile acceptate în utilizarea unei varietăţi de documente şi tehnologii, inclusiv aspecte privind accesibilitatea acestora;
- Aplice mijloace adecvate de documentare a activităţii lor;
- Înţeleagă şi să aplice utilizări legale şi etice privind utilizarea informaţiei, inclusiv aspecte legate de copyright;

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

- Utilizeze instrumentele de căutare pe net bazele de date on line;
- Evalueze materialele tipărite şi pe cele electronice;
- Sintetizeze informaţiile şi metodele de prezentare.

Bunăoară, într-o bibliotecă universitară, enciclopedică, iniţierea în metodologia cercetării bibliografice este mai necesară decât asigurarea asistenţei de către bibliotecarul de referinţe / bibliotecarul – bibliograf.

„A-l informa pe cititor înseamnă deci a-l orienta spre instrumentul care îi convine, făcându-l totodată să înţeleagă că o cercetare nu se construieşte pe o singură sursă, chiar dacă scopul ei este o expunere sau o lucrare de seminar." (10)

Mai mult de-atât: *„Aşa cum biblioteca clasifică şi organizează documentele, cercetarea bibliografică sau cercetarea documentară, fie ea manuală sau informatizată, sau – caz frecvent astăzi – combinată, clasifică şi organizează instrumentele pe care ea le utilizează. De această organizare şi de această progresie logică depind economisirea timpului şi obţinerea răspunsurilor celor mai adecvate la întrebarea pusă."* (11)

Concluzii

Bibliotecile universitare şi, implicit, toate structurile de învăţământ se confruntă cu provocări din cauza dezvoltării şi apariţiei noilor tipuri de informaţii, schimbări care afectează fiecare program şi proces educaţional. În prezent, au loc reforme educaţionale în România pentru a îmbunătăţi rezultatele datorită acestor evoluţii care provoacă schimbări majore. Reforma curriculară este necesară deoarece atât studenţii cât şi angajatorii au devenit tot mai exigenţi privind îmbunătăţirea rezultatelor astfel încât să se asigure că devine competiţional pe piaţa muncii. În acest context, bibliotecarii trebuie să valorifice la maximum potenţialul de a fi în poziţia să-şi asume rolul lor în procesul de predare şi învăţare.

Fiecare universitar trebuie să-şi dezvolte strategii educaţionale şi resurse de învăţare pentru a ajuta studenţii să-şi dezvolte abilităţile informaţionale. Este necesar să existe un program activ şi continuu de acces la informaţii, program dezvoltat şi susţinut de către factorii de decizie din facultăţi, de bibliotecari şi alţi furnizori de informaţii pentru că trebuie să fim dispuşi să promovăm şi să împărtăşim experienţa noastră pentru a veni în în sprijinul misiunii educative a instituţiei proprii.

Suntem încrezători că va fi acceptată de către majoritatea universităţilor din România dezvoltarea şi integrarea efectivă a unui curs de „cultura informaţiei", deoarece acesta va consolida capacitatea studenţilor

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

de rezolva problemele, de a gândi critic, de a fi creativi , de a colabora, de a comunica şi prezenta propriile idei. În acest fel, studenţii noştri vor fi, fără îndoială, mai bine pregătiţi, atât pentru studiile lor viitoare cât şi pentru dezvoltarea carierei lor.

Referinţe bibliografice

(1) Declaraţia Universală a Drepturilor Omului: adoptată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite la 10 de septembrie 1948. În: *Legislaţie* : resurse pentru democraţie. [Citat 9 decembrie 2009]. Accesibil pe Internet la adresa: http://legislatie.resurse-pentru-democratie.org/drepturi_onu.php

(2) *DECRET nr. 212 din 31 octombrie 1974 pentru ratificarea Pactului internaţional cu privire la drepturile economice, sociale şi culturale şi Pactului internaţional cu privire la drepturile civile şi politice.* Textul actului publicat în B.Of. nr. 146/20 noi. 1974. [Citat 3 octombrie 2009]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htp_act_text?idt=63815

(3) *Convenţia cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite la 20 noiembrie 1989* : (republicată în Monitorul Oficial nr. 314 din 13 iunie 2001) : Partea I : Art. 13. [Citat: 17.01.2010]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.caleidoscop.org.ro/resurse/legislatie/conventia-cu-privire-la-drepturile-copilului-adoptata-de-adunarea-generala-a-organizatiei-natiunilor-unite-la-20-noiembrie-1989

(4) ACRL (Association for College and Research Libraries) Information Literacy Glossary [Citat: 24.02.2010]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/acrlissues/acrlinfolit/informationliteracy.cfm

(5) ACRL (Association for College and Research Libraries)) Presidential Committee on Information Literacy: Final Report: Association of College & Research Libraries [Citat: 24.02.2010]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/publications/whitepapers/whitepapersreports.cfm

(6) Information literacy and the undergraduate curriculum.uiuc.edu**.** [Citat: 24.02.2010]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.educause.edu/EDUCAUSE+Quarterly/EDUCAUSEQuarterlyMagazineVolum/InformationLiteracyintheUnderg/157154

(7) Nayana Darshani Wijayasundara. Faculty–library collaboration: A model for Academic of Colombo. [Citat: 24.02.2010]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.sciencedirect.com/science?_ob=ArticleURL&_udi=B6WGP-4T72K3Y1&_user=5373562&_coverDate=09%2F30%2F2008&_rdoc=1&_fmt=high&_orig=search&_sort=d&_docanchor=&view=c&_searchStrId=1220247928&_rerunOrigin=google&_acct=C000067015&_version=1&_urlVersion=0&_userid=5373562&md5=3e585237b3f456ca8fe99b8044071ab7

(8) Klaib, F. J. Provided information literacy instructions at private academic libraries in Jordan. [Citat: 24.02.2010]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.sciencedirect.com/science?_ob=ArticleURL&_udi=B6WGP-4X7R1BS-4&_user=5373562&_coverDate=09%2F30%2F2009&_rdoc=1&_fmt=high&_orig=search&_sort=d&_docanchor=&view=c&_searchStrId=1220253111&_rerunOrigin=google&_acct=C000067015&_version=1&_urlVersion=0&_userid=5373562&md5=37f41838ea0f94fd43fd9414f2ca9507

BDD-A27078 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)

(9) Barbara J. D. Angelo; Barry M. Maid. Moving Beyond Definitions: Implementing Information Literacy Across the Curriculum. [Citat: 23.02.2010]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.sciencedirect.com/science?_ob=ArticleURL&_udi=B6W50-4C4X4G7-1&_user=5373562&_coverDate=05%2F31%2F2004&_rdoc=1&_fmt=high&_orig=search&_sort=d&_docanchor=&view=c&_searchStrId=1223497111&_rerunOrigin=google&_acct=C000067015&_version=1&_urlVersion=0&_userid=5373562&md5=d0438163888314c558aaf7a2e69610ee
(10) Aurelia Stoica. Demersul cercetării documentare şi bibliotecarul de referințe. In: *Biblos:* [online], 1998, nr. 6. [Citat: 19.06.2009]. Accesibil pe Internet la adresa: http://www.bcu-iasi.ro/biblos/volum.html.
(11) *Ibidem*.

BDD-A27078 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:53 UTC)